

קבלת שבת

שנה חמש עשרה - עלון שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם (ושלל לא יחסר)

פרשת חיי שרה

העלון יוצא במהדורה מקוונת בלבד. מי שיכול להפיץ - יבורך!

ראויה היא להיות אשה לאדונו!
ואמנם, מיד לאחר מכן נאמר "וירץ לבן אל האיש החוצה אל העין", וכתבו המפרשים, שאליעזר עמד על עין-המים, שכן אין הכשפים שולטים במים, וזאת למד אליעזר מדברי רבקה, שעליו להיזהר ולהישמר מבני משפחתה... (ושלל לא יחסר)

"וַיֵּצֵא לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה יֵּצֵא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלָיְךָ רַע אִם טוֹב" (כד, ג).

צריך להבין: מילא לומר דבר רע, כלומר: לסרב לתת את רבקה ליצחק - לא יוכלו מאחר ו"מה יצא הדבר", אך לומר 'דבר טוב' ולתת אותה, מדוע לא יוכלו? זאת ועוד: הלא בפירוש אמרו בסמוך "הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך", ואם כן מהו הדבר שלא יוכלו לומר?

ביאור נחמד כתב על כך הגאון רבי מאיר מוילנא (ב"ר אליהו ב"ר אברהם - אחי הגר"א), בספרו "דרך אבות" (על מסכת אבות):

בתחילת פרשת תרומה, נאמר (שמות כה, ב): "דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה", ומיד הוא אומר: "תקחו את תרומתי", והכוונה היא, שכאשר אתם מרימים תרומה - אל תעלו על דעתכם שהאתם הנותנים, אלא תדעו שהיא 'תרומתי' ואתם רק הלוקחים ומסייעים בדבר.

ואף דוד המלך אמר (דברי הימים א' כט, ח): "כי ממך הכל ומידך נתנו לך", כלומר: לא זו בלבד שהחפץ הנגדב הוא שלך, אלא אף היד שבה אנו לוקחים ונותנים - אף היא שלך! כללו של דבר: אין האדם שולט במעשיו לומר 'אני הוא העושה', ורק הקב"ה יכול לומר (דברים לב, ט): "ראו עתה כי אני אני הוא" - רק אני נמצא ברשותי ויכול לומר 'אני', ואין אחר שיכול לומר 'אני'!

זו כוונת לבן ובתואל: "אם מה יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב", כי לא אנו הנותנים או המסרבים, המסכימים או המתנגדים, אין לנו כלל יכול להשפיע על הדבר, אלא "הנה רבקה לפניך קח ולך"...

"וַיִּמְגְדַנְתָּ נֶתַן לְאַחֶיךָ וּלְאִמָּה" (כד, ג).

מפרש רש"י: "לשון מגדים, שהביא עימו מיני פירות של ארץ ישראל".
בגמרא בבא בתרא (דף צ: מובא - ונפסק להלכה בשו"ע (חו"מ, סי' רלא סעיף כו) - שלא מוציאים פירות שיש בהם חיי נפש מארץ ישראל לחו"ל ואפילו לסוריא.
וקשה, כיצד הותר לאליעזר להוציא פירות מארץ ישראל ולתיתם במתנה ללבן ולאמו?

ואפשר לבאר ע"פ מה שמוכח בספר 'שערי צדק' - 'חכמת אדם' (משפטי הארץ יא-ג) שכתב, שדבר מועט מותר להוציא, כי כל החשש הוא שמא יתייקר השער בא", ובדבר מועט אין למה לחשוש.

אך צ"ב, וכי אליעזר שיצא עם "כל טוב אדוניו בידו", כסף וזהב וכו', יוציא כמות מועטת של פירות ואת זה הוא יתן לרבקה?

תירוץ מבריק תירץ האדמו"ר מגור צ"ל, בעל ה"אמרי אמת": אליעזר ודאי הוציא כמות נכבדה של פירות, שתספיק לו ולשיירתו עד לגבולות א"י, אך מכיון שנעשה לו נס וקפצה לו הדרך (רש"י לעיל כד, מב) - נותרו לו פירות רבים, ואותם הוא יכל לתת ללבן ולאמו...

"וַיִּקְרָאוּ לְרַבְּקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הַתְּלָכִי עִם הָאִישׁ הַזֶּה וַתֹּאמֶר אֵלָיְךָ" (כד, נח).

בתשובותיו (מהדו"ק, אבהע"ז, סימן סד), מקשה הגאון בעל "נודע ביהודה": איך אפשר לקדש אשה על ידי שליח, הרי השליח הוא 'תופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים', שהרי אשה זו היתה מותרת לכל העולם, ועתה נאסרת להם?
ותירוץ ה"נודע ביהודה", שמכיון שהשליח היה יכול לקדשה לעצמו, אם כן יכול לקדשה גם לאדם אחר, משום 'מיגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה'.

לאור זאת, ביאר הגאון המופלא רבי יעקב לוי צ"ל באופן נפלא את הפסוק **שלפנינו:** "ויאמר אליה התלכי עם האיש הזה" - כלומר: האם את מסכימה להתקדש לאליעזר, כפי שמצאנו לשון 'הזה' לגבי קידושין (דברים כב, טז): "את בתי ננתי לאיש הזה".
ואמנם, לאחר שרבקה הסכימה להתקדש לאליעזר השליח, יכול היה אליעזר לקדשה ליצחק המשלח, שהרי 'מיגו דזכי לנפשיה - זכי נמי לחבריה'...

ודברי פי חכם חן! (זכר יעקב)

"הַשְּׂדֵה נִתְתִּי לָךְ וְהַמְעֵרָה אֲשֶׁר בּוֹ לָךְ נִתְתִּיהָ" (כג, יא).

מבואר שנתן עפרון לאברהם גם את השדה וגם את המערה. **ולכאורה קשה,** הלא בפסוק ט' נאמר "ויתן לי את מערת המכפלה אשר בקצה שדהו", ומבואר ששאל אברהם לקנות רק את המערה בלא השדה, וע"כ למה נתן לו עפרון גם את השדה.

וביותר יש להקשות, ממה שנאמר בפסוק יג: "נתתי את כסף השדה קח ממני", ויש להבין, מדוע לו הזכיר את המערה הלא עיקר רצונו של אברהם היה לקנות את המערה.

גם יש לדקדק הלשון 'השדה נתתי לך, והמערה אשר בו לך נתתי' מדוע לא כללם יחד, והיה לו לקצר ולומר השדה והמערה נתתי לך.

וביאר בספר 'מקרי דרדקי' באופן נפלא: דהנה, נראה שעפרון התבייש לבקש מאברהם כסף עבור מקום קבורה כיון שאברהם היה נשיא אלוקים, עד שאמרו כולם לאברהם 'במבחר קברינו קבור את מתיך'. אך כיון שלא רצה חברון לתת בחינם בא לאברהם בערמה ואמר לו שעבור מקום קבורה אינו שואל ממנו דמים, אך כיון שהמערה היא בקצה השדה, עצתו לאברהם שיקנה את השדה, ובוזא אין פחיתות כבוד לאברהם שישלם עבור זה, ועשה בערמה ששאל עבור השדה דמים מרובים ארבע מאות שקל שהם מחיר השדה והמערה יחד.

ולפי זה, מיושב היטב הטעם שלא כלל עפרון המערה והשדה יחד, משום שנתן לו את המערה במתנה ורק השדה היה בכרך. וזהו גם הטעם שאמר אברהם 'נתתי כסף השדה' ולא הזכיר המערה, כיון שהבין אברהם את עורמתו של עפרון ונתרצה לו. ומשום כך דייק אברהם ואמר 'נתתי כסף השדה' ולא הזכיר המערה.

(המאור שבתורה)

"הַיֵּשׁ בַּיִת אֲבִיךָ מְקוֹם לְנוֹ לָלִין וְגו'. וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם תָּבֶן גַּם מִסְּפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם מְקוֹם לָלִין" (כד, כג-כה).

מפרש רש"י: "ללין - לינה אחת וכו', והיא אמרה ללון - כמה לינות".
מדוע באמת השיבה רבקה על מה שלא דרש כלל, שהרי שאלה רק על לילה אחד ואם כן זה מה שנחוצו לו, ומה יתן ומה יוסיף לו לדעת שיש בבית אביה מקום לכמה לילות?

ביאור נחמד אמר על כך הגאון רבי שמואל לעוו צ"ל, אב"ד מעזריטש:
הרמב"ן (פסוק כג) העיר על לשון הפסוק: "ויקח האיש נזם זהב ושני צמידים על ידיה", שלכאורה חסרות כאן כמה מילים, והיה צריך שיאמר "ויקח האיש נזם זהב ויתן על אפה ושני צמידים על ידיה" ולכך פירש שהכוונה היא: "ויקח האיש נזם זהב ושני צמידים", שיהיה על ידיה אך עדיין לא נתנם לה, אלא קודם אמר לה: "בת מי את", ורק לאחר שאמרה אליו "בת בתואל אנכי" - שם הנזם על אפה והצמידים על ידיה (והרלב"ג חולק).

בכך מתכוון הרמב"ן ליישב את הפליאה המתבקשת אם נפרש כפשטות לשון הפסוקים - שנתן לה את הנזם והצמידים בטרם ידע מי היא. ואמנם להלן (פס' מז) מפרש רש"י, שכאשר סיפר להם אליעזר את השתלשלות העניינים, שינה את הסדר, כדי שלא יתפסוהו בדבריו ויאמרו: 'היאך נתת לה, ועדיין אינך יודע מי היא?', אך לדעת הרמב"ן לא שינה את הסדר, כי באמת נתן לה רק לאחר שידע מי היא.

אך גם לשיטת הרמב"ן, עדיין קשה: אף לאחר שנודע לו כי היא ממשפחת אברהם, מדוע לא המתין עד שיברר אם אין לבתואל, או לבן משפחה אחר של אברהם, אשה אחרת הראויה ליצחק, ומדוע מיהר לתת לה את הנזם והצמידים? אלא, אמר אב"ד מעזריטש, כוונה מחוכמת היתה לרבקה במה ששינתה ואמרה "מקום ללון" ולא "ללין", כפי שביקש אליעזר, וזאת על פי הגמרא (עבודה זרה כה:): ישראל שנזדמן לו עובד כוכבים בדרך ושאלו להיכן הוא הולך - 'רחיב לו את הדרך', ופירש רש"י: 'אם היה צריך לו לילך עד פרסה - יאמר לו: שני פרסאות אני צריך לילך, אולי ימתין העובד כוכבים מלהכותו עד פרסה שניה, וזה יפרוש ממנו קודם לכן'.

ואף כאן, אליעזר לא העלה על דעתו שבתואל ולבן חשודים על שפיות-דמים, וזאת ביקשה רבקה לרמוז לו בתשובתה שיש בבית אביה ממקום ללון הרבה לינות, וכוונתה היתה שמכיון שהם חשודים על שפיות-דמים (וכפי שאכן מסופר במדרש, שהם רצו להרעילו באוכל שהגישו לו) - עליו 'להרחיב להם את הדרך', דהיינו: לומר שבכוונתו להישאר לכמה לינות, אולי ימתינו מלפגוע בו.

מתשובתה זו למד אליעזר שצדקתה היא, ואינה נושאת פנים לקרוביה, ועל כן

כבר בתחילת השנה הראשונה בישיבה הגדולה, בלט אשר בבדידותו החברתית. למעשה, כשנדרשו אנשי הצוות לתת הסבר לתופעה, אף לא אחד מהם ידע להגדיר בדיוק את הסיבה שבשלה מתרחקים ממנו הבחורים. אחד ניסה לתלות את האשמה בעובדה שאחד מהוריו אינו מתפקד, מצב שהותיר צלקות נפשיות בילדים. השני העלה אפשרות שכנראה חזותו החיצונית הלא מטופחת של אשר היא זו הגורמת לסובביו לחפש חברים אחרים, והשלישי היה סבור כי דווקא מזוג החם של אשר אשם במצב שנוצר מאחר שהוא נוטה להתפרץ ולהתרגז על שטויות.

בפנימייה, לעומת זאת, במקום בו יותר מכל מקום אחר, משתקף מצבו החברתי של בחור, הצליח אשר איכשהו להיות משובץ עם הבחורים מהשורה, בעיקר בשל העובדה שבתחילת השנה, עם כניסת הבחורים לישיבה, שובצו בחדרים בשיטת 'כל הקודם זוכה', כך שהחדרים נתפסו באקראי ללא ידיעה מוקדמת מי יזכה להיות שכן של מי.

כל זאת היה נכון עד לתחילת זמן החורף. בישיבת צוות שערכו מנהלי הישיבה, הוחלט לערוך 'סלט' מהיר בשיבוץ החדרים של בחורי שיעור א' מסיבות מספר. למעט חדר אחד שבו מחליטה והנהלה, מסיבות השמורות עימה, מי יהיו דייריו, תינתן האפשרות לשאר הבחורים לבחור את חבריהם לחדר לפי סדר העדיפות שלהם, ללא התחייבות מצד הנהלה למלא אחר כל הדרישות.

כרזה גדולה שנתלתה על לוח המודעות בישרה לבחורים על ההחלטה. כמובן, כמו בכל עניין, גם כאן היו תומכים נלהבים לצד מחליטה והנהלה. הבחורים התבקשו, על פי המודעה, להעביר לחדר המשגיח פתקים שבהם רשומים שמות של שלושה בחורים שאותם הם רוצים שכנים לחדר עד סוף שיעור ג'.

הבחורים שכבר למדו להכיר זה את זה, לא היססו ועד מהרה הגישו לחדר המשגיח את הפתקים המבוקשים. המהדרין מהם דאגו להוסיף בפתקה שורה רביעית וחמישית, שבה היו רשומים שמות בחורים שנמצאים בסדר עדיפות בדרגה ב', במקרה שבקשתם המקורית תושב ריקם.

המשגיח לא הופתע לגלות שבחור או שניים מופיעים כ'בחורים המבוקשים' כמעט אצל כל בחורי השיעור, אולם לא היתה לו כל סיבה להילחץ מכן, הן הובהר במודעה באותיות בולטות כי הנהלה אינה מתחייבת למלא אחר כל הדרישות, בעיקר בשל העובדה שהדבר לא ניתן מבחינה מציאותית.

מרפורץ קצר על פני הפתקים גילה המשגיח את מה שכבר היה ידוע לו ולאנשי הצוות זמן רב קודם לכן: שמו של אשר לא הופיע באף אחד מכל שלושים הפתקים שהיו מונחים לפניו. לא רק זה, אלא היו בחורים שדאגו להוציא כל ספק מליבות המשבצים וראו הכרח להוסיף 'רשימה שחורה' של בחור או שניים שאותם לא רצו שכנים לחדר. מיותר לציין שבכל הרשימות השחורות' דווקא כן כיכב שמו של אשר. שכניו הנוכחיים של אשר אף דאגו להוסיף ולכתוב שהיות שהם מתגוררים לא רחוק מהישיבה, יעדיפו לישון בבית אם לא תהיה ברירה...

למעט אנהא עמוקה לא הצליח המשגיח להגיב לנוכח המציאות העגומה. שיחותיו עם הבחורים על גודל מעלת אהבת ישראל וחינוכם למידות טובות, לא באו לצערו לביטוי ברשימות שהגישו. לגודל כאבו, אף מאמציהם של אנשי הצוות בישיבה לסייע לאשר להתקבל לחברה, העלו חרס.

בשעת הכנות לשניה של אותו ערב תפס את נושא השיחה המרכזי בין הבחורים, איך לא, עניין ה'סלט' בפנימייה האמור להתקיים בימים הקרובים. יצר הסקרנות הטבעי של רבים מהבחורים לא שלט בעצמו, והם נגררו לשאלות ילדותיות כמו 'מה כתבת בפתק?' ובסגנון האמור. מאותן שיחות למדו

הבחורים לראשונה לדעת עד כמה אף לא אחד מבניהם מוכן להיות השכן בחדר שבו ישובץ אשר. הם לא יכלו לא לרחם עליו על שהגיע למצב כה אומלל, אך רבים מן הסרבנים, בעיקר אלה שהיו עד כה שכניו לחדר, ידעו גם לטעון שהאשם הבלעדי הנו הקרבן עצמו.

המשגיח רצה לברר מקרוב האם אכן 'הכצעקתה', ולא ניתן לשהות עם אשר בחדר אחד, או שמא ניתן בצורה כזו או אחרת לטפל בבניה לשביעות רצון כולם, קרא לחדרו לחלק מן הבחורים שהוסיפו את אשר ב'רשימתם השחורה' בפתקיהם כדי לשמוע מקרוב מה קורה.

הטענות על אשר מצד חבריו לחדר ומצד בחורים שהזדמנו לאותו חדר פה ושם השתברו עד מהרה לתיק עבה ולא מרשים. אחד טען ש'הכביעה שלו זרקה תמיד על הרצפה'. שני הוסיף ש'נטילת הידיים שלו בבוקר עושה בוץ באופן קבוע!' שלישי היה ישיר יותר ומחה על כך ש'אשר מזיע תמיד, ולמרות זאת הוא אינו מחליף בגדים במידה מספקת, והתוצאה 'מרחפת' באוויר!'

אשר לא היה חרש או טיפש. כבר כשראה את המודעה החגיגית תלויה בפרוזדור, הבין את הצרה המתרגשת לבוא עליו. בהמשך, כשראה לא פעם ולא פעמיים איך הבחורים משתתקים כשהתקרב להתקהלות מצויה, הבין שבשלו הסער.

כשהוא נאבק בדמעותיו, מיהר אשר אל חדר המשגיח. הוא חייב לפרוק לפניו את הסבל הרב העובר עליו, המלווה אותו עוד משנות ילדותו ומי יודע עד מתי.

אשר לא היה היחיד שמיהר לחדר המשגיח. במקביל אליו, בדיוק באותו רגע מיהר בחור נוסף, לוי שמו, לשוחח עם המשגיח בארבע עיניים. שני הבחורים נפגשו בחדר ההמתנה של המשגיח, מתוחים וסוערים. אשר לא היה צריך לנחש מה לוי עומד למסור למשגיח. החיישנים החותמים שלו כבר עשו שבבילו את המלאכה וצבעו בצבעים קודרים על השיחה שתבצע בעוד דקות ספורות בין לוי למשגיח, שיחה שבה יאמר לו כי שח להוסיף בפתק שהוא לא מוכן לישון איתו בחדר אחד.

"אני הגעתי ראשון!" נזעק אשר אל מול לוי שעשה סימנים שברצונו לעקוף אותו ולהיכנס לפניו. מתנכלים לו כאן די והותר, אז לפחות שלא יגזלו ממנו את זכויותי האחרונות. "נכון מאוד", הסכים איתו לוי, "אבל אני בא בעניין דחוף מאוד, בבקשה ממך, תן לי להיכנס לפניך!" אשר, אשר כבר הגיע למסקנה ששיחתו של לוי עם המשגיח לא תשנה את מצבו כי מצבו אבוד בלאו הכי, הסכים לוותר.

לוי, שהיה נוכח כמה דקות קודם לכן בשיחה ערגית שנסבה על השיבוץ החדש בפנימייה, ועל כך שכולם לא רוצים את אשר בחדרם, החליט שהוא הולך לקיים את דברי המטנה באבות "במקום שאין אנשים, השתדל להיות איש". הוא לא היה צריך יותר מאשר לדמיין לעצמו את אשר המסכן מגיע למצב שעליו לישון לבד בחדר, בודד בין ארבעה קירות, כאשר בחדרים הסמוכים ישנים להם שלושה או ארבעה בחורים בכל חדר, מחצקקים ועליזים. התמונה הזו קרעה את ליבו של לוי והביאה אותו לעשות מעשה. הוא היה זה שיגש בראש מורם לחדר המשגיח ויצהיר: "אני מסכים לישון עם אשר!"

לוי לא חשב לעשות סוד מהעניין, וכבר באותו רגע הוא הודיע את החלטתו לתבורה התוססת. ההודעה הדרמטית שנחנית לוי על השולחן בקול החלטי ונחוש, השתקה את כולם באחת וגרמה להם לחשוב שמא נשתבשה דעתו. למען האמת, מספר בחורים העריכו את האומץ שלו בצעד שהוא מתכוון לעשות וקינאו בו על כך.

אולם כמו תמיד, כשמישהו מגיע עם רצון טוב, מגיעים אלה שמנסים לצנן כל תעוזה, וגם כאן

מיהרו הם לשלוף כלפיו את 'נשק יום הדין' בכוונה להניאו מרעיונותיו: 'לוי, רק תזכור שזה עלול להזיק לך בשידוכים!' כשלוני ניסה לערער על הקביעה מיהרו להוכיח לו את צדקתם: "כדאי שתדע שכשרוצים לברר פרטים על מישהו, מבררים מי ישן איתו בחדר, גם בשביל לברר אצלו עליך, אך בעיקר כדי לדעת עליך הכל בשיטת 'אמור לי מי הם חבריך, ואומר לך מי אתה', לכן עדיף שלא נפרט בקול מה יקרה אם יאברר אז שוב צפה ועוילה מול הבחור שאיתו ישנת בחדר כל השנים היה אשר!"...

ברגע הראשון לאחר ששמע לוי את טענת המחץ, יצאה לו הרוח מהמפרשים. הוא הרי מכיר את עצמו היטב, אותו ואת חסרונותיו הגלויים והסתורים, ויודע שאין לו צורך לרכוש 'סגנונים' נוספים להצלחה בשידוכים בדמות חבר כמו אשר. הוא כמעט מחליט לסגת, יאברר אז שוב צפה ועוילה מול עיניו התמונה הנוגעת ללב של אשר האומלל, יושב לבד בחדר, עצוב ודומע על מצבו מעורר הרחמים. לוי קם והחליט לעמוד בהחלטתו, יהיה מה שיהיה. הוא הולך לעשות מצווה גדולה, ותמיד חונך על כך שמצווה לא מפסידים.

לפני שיתחרט שוב, או שמישהו יצליח להורידו מהחלטתו, הוא ממחר לחדר המשגיח. שם הוא פוגש, כאמור, את אשר שניאות לפנות לו את תורו.

התור מגיע ולוי נכנס בדריכות אל חדר המשגיח, מתיישב על הכסא ומטיל את הפצצה: "אני מעוניין לישון עם אשר בחדר אחד!"

המשגיח נותן הצצה חטופה בפניו של לוי כדי לבדוק שאינו חומד לו לצון ונפנה לחפש את הפתקה שכתב לוי. הפתק נמצא, והמשגיח מקריא מתוכו את שלושת הבחורים הנבחרים: "גדליה אברמסון", "שמיהו אורשטיין", "יעקב לויצקי". "למה לא כתבת כאן את שמו של אשר?" שואל המשגיח את לוי, וכאן מתחיל לוי לגולל את כל ההתרחשות עד להחלטתו לעשות מעשה נועז כדי לחלץ את אשר מהבושה הנוראה.

המשגיח שאב קורת רוח מהמעשה הנאצל והאמיץ שלוי נטל על עצמו וביקר אותו בלבביות בהצלחה רבה.

לוי יוצא בפנים אדומות מהתרגשות, ואשר נכנס אחריו. הדלת עוד לא מספיקה להיסגר, ומעיניו של אשר פורץ אשד של דמעות ורתחות... הוא מתבקש לשבת על כיסא, לשתות כוס מים ולהירגע. כשהוא פוקח את עיניו, הוא נתקל בעיניו המחייכות של המשגיח. "אני יודע הכול, אשר, אבל אתה לא צריך לדאוג; לוי מעוניין לישון איתך בחדר..."

למעלה משנתיים חולפות. הבחורים מאותו השיעור מתחילים להתארגן בקצב מהיר, ובמקביל מתחיל לוי לחשוש לעתידו. עתיד שאותו יתכן והקריב בגלל שהות עם אשר באותו חדר. אותו בחור שהזכיר אותו שעתו, כבר התארגן בשעה טובה, ולוי לא יכול להישיר אליו מבט.

ההמתנה לא התארכה; גם אצל לוי שתו 'לחיים' במזל טוב. אירוסיו הפכו לשיחת היום בישיבה ומחוצה לה; לוי זכה להשתדך עם בת הגונה ששמה הלך לפניו, ממשפחה טובה ומכובדת ביותר.

המתפלל הראשי היה לא אחר מאשר החתן עצמו. הוא החליט שלאחר האירוסין הוא לא מתאפק ושואל את המחותר הנכבד שלו בצורה ישירה: "מה מצאת בי?" התשובה של המחותר שיתקה את החתן רגעים ארוכים: "כשביררתי אצל המשגיח עליך, הוא סיפר לי את הסיפור ההוא שקרה לפני שנתיים, שהסכמת מרצונך לישון עם חבר שהחברה סירבה לקבלו כבחור מן המניין. לא הייתי צריך לברר עוד מאום!"

(אמונה שלמה)

ספרים בבית = לומדים גם בבית!
 ש"ס, טור שו"ע, רמב"ם וכו' - במחירים הזולים בארץ (למט"ס בלבד).
 מתחרה בכל הצעות מחיר. משלוחים לכל הארץ.
052-7176882

לעילוי נשמת

דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנונו זצוק"ל, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרנץ נמכי בת עוסניאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, שושנה רוז בת שלום.

לזיווג הגון
 שרה בת אילה, רבקה בת דבורה

לרפואת
 ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פרנץ נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה בתוש"ח

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אילה, רחמים בן מונירה, עידן וליך בני מרים, מש"פ מצור וכל התורמים והמסייעים בהפצה. אליהו בן אילה